

πρὸς τὸν πολιτισμὸν τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ Δυτικὴ μισαλλοδοξία εἶχε μεταβαπτίσει ὑποτιμητικῶς εἰς Βυζαντινισμόν ἐπειδὴ δὲν ἐδέχετο τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑποταγὴν του.

ΠΕΤΡΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ, Τὸ κίνημα τοῦ Ὀκτώβρη τοῦ 1931 στὴν Κύπρου, διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ, Λευκωσία 1984, σελ. 281 ἔγγρ. XXIII.

Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1931 μερικοὶ Ἑλληνες μετεκπαιδευόμενοι ὑπάλληλοι καὶ ἀξιωματικοὶ εἰς τοὺς Παρισίους εἰδοποιηθέντες μετέβημεν καὶ ὑπεδέχθημεν εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Λυῶν μία ὁμάδα ἐκτοπιζομένων ἐκ Κύπρου πατριωτῶν εἰς ἐνδειξὴν ἔθνικῆς ἀλληλεγγύης. Ἦσαν τὰ θύματα ἐνὸς ἐπὶ πλεόν ἀκάρπου καὶ ὀλεθρίως ἀπολήξαντος ἀγῶνος τῶν ὑποδούλων παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐνὸς ἀγῶνος ποῦ ἔχει μὲν τὴν ἰερότητα τῆς ἀγνότητος τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς θυσίας ὑπὲρ τῆς πατριωτικῆς ἰδέας καὶ τῆς ἐλευθερίας, στερεῖται ὁμως τῆς ἐμβριθοῦς ἐκ τῶν προτέρων μελέτης τῶν προϋλοθέσεων μιᾶς ἀποτελεσματικῆς ἐκβάσεως καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ἐνδεχομένης ἀποτυχίας.. Τὸν ἀτυχή αὐτὸν ἀγῶνα τοῦ κινήματος ἔθνικῆς ἐξεγέρσεως κατ' Ὀκτώβριον 1931 ἐν Κύπρῳ διαπραγματεύεται ἡ ἐν τίτλῳ ἀναφερομένη διατριβὴ τοῦ Πέτρου Στυλιανοῦ.

Ὁ συγγραφεὺς ἔμπειρος ἐρευνητῆς καὶ ἱστορικὸς τῆς Κύπρου τεκμηριώνει τὴν μελέτην του μὲ πλῆθος βιβλιογραφικῶν στοιχείων, ἐκδόσεων, ποικιλίαν ἀρχείων, στατιστικῶν, μαρτυριῶν, ἐκθέσεων, δημοσιευμάτων καὶ ποικίλης φύσεως ὕλικου καὶ φακέλλους τῆς Ἀγγλικῆς διοικήσεως, κατορθώνει δὲ νὰ παρουσιάσῃ αὐθεντικῶς καὶ νὰ διαφωτίσῃ ἀπὸ κάθε πλευρὰν τὸ κίνημα ἐλευθερίας τῶν Κυπρίων τοῦ 1931 καὶ τὴν ἀποτυχίαν εἰς ἀποτέλεσμα.

Εἰς τὸ τέλος ὁ συγγραφεὺς προβαίνει εἰς τὰς τελικὰς του κρίσεις. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι αἱ κρίσεις εἰς θέματα ἱστορίας τόσον ἀμέσως γειτνιάζοντα πρὸς τὰ γεγονότα τῶν ἡμερῶν μας εἶναι δυσχερεῖς. Καὶ τῶν δρασάντων προσώπων ἡ παρουσία καὶ ἐπιρροὴ ἐπικωλύει τὴν ἐλευθέραν περὶ αὐτῶν κρίσιν. Διὸ καὶ ὁ ἡμέτερος ἐδῶ συγγραφεὺς μόνον συγκεκριμένως πῶς τείνει τὸν δάκτυλον «ἡ ἀπότομη καὶ συγκλονιστικὴ αὐτὴ ἀλλαγὴ στάσεως» πρὸς τὸν μητροπολίτην Κιτίου Νικόδημον. Μεταξὺ τῶν δυσμενῶν συνεπειῶν ὁ συγγραφεὺς εὐρίσκει καὶ μίαν ὀφέλιμον: "Ὅτι οἱ Κύπριοι ἀπέκτησαν ἐμπειρίαν νὰ ὀργανώσουν ἐπιτυχῶς τὴν δευτέραν των ἐπανάστασιν τοῦ 1955-1959... Ἀναπολῶ ζωνρῶς ἀκόμη τὴν ἔθνικὴν ὑπερηφάνειαν διὰ τὴν θρυλικὴν ἐκείνην ἔθνικὴν μας περίοδον. Δὲν εὐρίσκει ὁμως ὁ συγγραφεὺς ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ μὴ εἶχε γίνῃ ποτε ὁ ἀγῶν ἐκεῖνος; Δὲν ὑπῆρξεν ἐξ ἴσου ἄγονος μὲ τὸν τοῦ 1931; Ἄν δὲν εἶναι ἔτσι, τότε διατὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἥρωος Γρίβα-Διγενῆ ἐξηφανίσθη ἀπὸ τὰ στόματα τῶν ἐπισήμων Κυπρίων καὶ τῶν ἐπισήμων Ἑλλήνων; Ὑπάρχει καὶ τρίτη ἄποψις;

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

BIBLIOTHECA SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM TEUBNERIANA:

Είναι παγκοσμίως γνωστή ή ποιότης τῶν ἐπιστημονικῶν ἐκδόσεων τῶν ἔργων τῶν Ἑλλήνων καί Ρωμαίων συγγραφέων εἰς τήν σειρᾶν Bibliotheca Teubneriana, ὥστε νά μὴν χρειάζεται νά ἐξαρθῆ ἐδῶ ἰδιαιτέρως. Ἀπλῶς ὑπογραμμίζεται ὅτι αἱ ἐκδόσεις τῶν τελευταίων ἐτῶν, ὅπως π.χ. ἐκείναι ποῦ ἔγιναν ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῆς φιλολόγου Dr. Elisabeth Schulmann, συνεχίζουν τὴν λαμπρὰν παράδοσιν τοῦ φημισμένου Γερμανικοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου καὶ ἀποτελοῦν σημαντικὴν προσφορὰν εἰς τὴν φιλολογικὴν ἐπιστήμην.

Ἀναφερόμεθα ἐδῶ εἰς τέσσαρας ἀπὸ τὰς τελευταίας ἐκδόσεις κειμένων τῆς λατινικῆς γραμματείας. Συγκεκριμένως πρόκειται διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ λόγου τοῦ Κικέρωνος ὑπὲρ τοῦ Μάρκου Αἰμιλίου Σκαύρου, τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἔργου ἀνωνύμου συγγραφέως *De rebus bellicis*, τὴν ἔκδοσιν τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Σερβάτου Λούπου καθὼς καὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς Εἰσαγωγῆς τοῦ Ἰωάννου Λουδοβίκου Βίβες εἰς τοὺς Νόμους τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ ἔργου *Aedes legum*.

Ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ ἐκ προοιμίου μία γενικὴ παρατήρησις, ἡ ὁποία ἰσχύει καὶ διὰ ὅλα τὰ στερεότυπα λατινικὰ κείμενα. Δὲν βλέπομεν τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον γράφεται σήμερα στοὺς προλόγους καὶ τὰς κριτικὰς ἐκδόσεις *textvs* ἀντὶ *textus*, *quum* ἀντὶ *cum*, *uis* ἀντὶ *uis*, *terve* ἀντὶ *terve*, *uotia* ἀντὶ *uotiva*, *uel* ἀντὶ *vel*, *prouisionis* ἀντὶ *provisio-nis*, *inueniri* ἀντὶ *inveniri* κλπ. Παρόμοιαι γραφαὶ δὲν προσφέρουν τίποτε τὸ οὐσιαστικόν, ἐνῶ ἀντιθέτως δυσχεραίνουν τὴν ἀνάγνωσιν τῶν κειμένων ἀπὸ τοὺς μὴ εἰδικούς, τοὺς φοιτητὰς κλπ. καὶ ἀποτελοῦν ἓνα ἐπὶ πλέον ἐμπόδιον ἀνάμεσα στὰ τόσα, ποῦ προβάλλουν οἱ ἄμουσοι καὶ ἀφιλοσόφητοι καιροὶ μας εἰς ὄσους θέλουν νά προσεγγίσουν τὰς ζειδώρους πηγὰς τῶν παλαιῶν κειμένων. Προσωπικῶς πιστεύομεν ὅτι κάτι τέτοιο εἶναι ἀνάλογον μὲ ἐκεῖνο τῆς ἐκδόσεως γερμανικῶν κειμένων μὲ γοθτικὴν γραφὴν, πρᾶγμα ποῦ μόνον καλὰς ὑπηρεσίας δὲν προσφέρει εἰς τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν καὶ γραμματεῖαν.

a. M. Tulli Ciceronis, Fasc. 25a, Pro M. Aemilio Scauro oratio, recognovit Elzbieta Olechowska, Bibliotheca Teubneriana, Leipzig 1984, σσ. XVII + 32.

Πρόκειται περὶ λόγου ποῦ ἀπήγγειλεν εἰς τὸ δικαστήριον τὸ 54 π.Χ. ὁ Κικέρων ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς 6 συνηγόρους τοῦ Μάρκου Αἰμιλίου Σκαύρου, ὁ ὁποῖος εἶχε κατηγορηθῆ δι' ἐκβιασμούς καὶ παράνομον πλουτισμόν (*causa repetundarum*) εἰς τὴν Σαρδηνίαν καὶ τὴν Κορσικὴν, ὅπου ὑπηρετήσε προηγουμένως ὡς *propraetor*. Τὴν μήνυσιν εἶχον ὑπογράψει ὁ P. Valerius Triarius καὶ τρεῖς ἄλλοι μηνυταί, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ Ἀσκώνιος Πεδιανός, ποῦ ἔγραψε τὴν ὑπόθεσιν (*argumentum*) τοῦ λόγου αὐτοῦ, ἡ ὁποία προηγεῖται τοῦ κειμένου τοῦ Κικέρωνος (σσ. 3-5).

Ἡ Elzb. Olechowska εἰς τὴν λατινιστὶ γραμμένην εἰσαγωγὴν (*Praefatio*, σσ. V-XII) ἀναφέρεται εἰς τοὺς κώδικας τοῦ κειμένου καὶ κάνει σύγκρισιν μεταξύ των. Ἀκολουθεῖ πίναξ τῶν ἐκδόσεων τοῦ κειμένου τοῦ Ἀσκωνίου καὶ τοῦ λόγου ὑπὲρ τοῦ Σκαύρου καθὼς καὶ τῶν σχετικῶν μὲ αὐτὰ ἐργασιῶν (σσ. XIII-XVII). Τὸ κείμενον τοῦ λόγου τοῦ Κικέρωνος (σσ. 6-22) πλαισιώνεται ἀπὸ πλουσιωτάτας παλαιὰς μαρτυρίας